

ANALYSIS OF THE MORPHOLOGICAL AND LEXICAL ASPECTS OF THE TURKISH SECTIONS IN THE WORK “THE SECOND JOURNEY OF BACHO KIRO”

Abidin Karasu

Istanbul Medeniyet University (Turkey)

Abstract. Among the Turkish dialects, Bulgarian dialects hold a special place and importance. Bulgarians who ruled over Ottoman territories for many years spoke Turkish effectively. Considering the approximately six centuries of Ottoman rule in the Balkan lands, the Balkan peoples learned Turkish effectively. This situation is clearly indicated in written sources from the Balkan lands. Bulgarians, as a community living in the Balkan geography, have been under the influence of Turkish culture and language for many years. In the work titled “The Second Journey of Bacho Kiro” written by Bacho Kiro in 1874, an 18-page section is written in Turkish using the Cyrillic alphabet. This work provides significant clues about the state of Turkish at that time and Balkan Turkish dialectology. In this study, the structure of the work has been morphologically analyzed and its vocabulary has been examined in detail. The similarities and differences between modern Turkish spoken in Turkey and Balkan dialects have been highlighted in the work. The article employs the method of content analysis and includes a literature review.

Keywords: Bacho Kiro; morphology; lexical; Turkish dialectology; Bulgarian

1. Introduction

There are many works written in Turkish in the Balkans, especially in Bulgaria. These works are important in terms of Turkish language and its dialectology. Based on Turkish works in Bulgaria, Turkish dialects were classified in terms of phonetic and morphological features. In addition to dialectological studies, there is also a study on the Bulgarian dialect atlas. In this study, it was stated that the Bulgarian dialect atlas was prepared with modern techniques, and suggestions were made on how the Turkish dialect atlas should be created (Yeşilkaya & Karasu 2022).

Turkish works in Bulgaria have a special importance for Turks. Thanks to these works, Balkan Turkish; it has been examined in many aspects such as historical, dialectological and classification of dialects. One of these important works is “Bacho Kiro’s Second Journey”.

Kiro Petrov Zanev, known as Bacho Kiro, was born in 1835 in the village of Bylala Church. His father died when he was 6 years old. He became a teacher in the village of Koevtsi in 1853 (Kiro Petrov 2024). He worked as a teacher in various villages in Bulgaria until 1864. Bacho Kiro described himself as a *daskal* (teacher) in his works. He is known as a historian and man of letters (Wikipedia 2020). From 1864 onwards, he took part in various social and political organizations. In 1870, he published his first literary work. In 1873, he published a work titled “The Journey of Bacho Kiro”. In 1874, he published a work titled “The Second Journey of Bacho Kiro”. Bacho Kiro, who called for a rebellion against the Ottoman rule and occasionally gave fiery speeches to the rebels, was captured by the Ottoman government during the uprising in 1876 and executed. He made a defense before being executed and expressed the following in poetic form:

Бен бир Бачо Киро им, (Ben bir Baço Kiro im)
тюркен коркмаз комита им. (Türkten korkmaz komita im)
Шишкане умузума тактѣм, (Şişkane umuzuma taktım)
Дренова манастира булдум. (Drenova monastira buldum.)
Хакѣм арамаа бен чиктѣм, (Hakım aramaa ben çıktım)
ипи де бойнума тактѣм. (İpi de boynuma taktım)
(Karasu, 2022)

*I'm Bacho Kiro
I am a hero who is not afraid of Turks
I put the “Shishane” gun on my shoulder
I went to the Drenov monastery.
I went out to seek my rights.
I put the rope around my neck.*

A cave near the town of Dryanovo in Bulgaria was named after him. Bacho Kiro called for a rebellion against the Ottoman administration, occasionally making fiery speeches to the rebels. In the uprising of 1876, he was captured by the Ottoman government and executed. A cave near the town of Dryanovo in Bulgaria was named after him.

The name of the work by Bacho Kiro that we are looking at is “The Second Journey of Bacho Kiro”. This work was published in 1874 in the city of Ruscuk (Ruse) on the banks of the Danube River (Kiro 1874). In this work, the author has written the places he visited in Cyrillic letters in Turkish. The Turkish section is located between pages 35 and 42 of the work. With this work, Bacho Kiro proved that he had an advanced level of knowledge in Turkish. The author’s Turkish is very understandable and concise (Karasu 2022). The promotional material for the work in Bulgaria includes the following statement: “He was going to Vienna, but

he returned because he didn't have enough money. He traveled to Serbia on foot. Read it and see for yourself. In this work, Bacho Kiro narrates everything he saw and heard during his travels to his friends" (Literary World, 2024).

His works are:

"The poem about the Prussian-French war", "Historiography and folklore", Chronicles of the "Grandfather Nicholas" (дядо Никола) Uprising (1857), "Насі Stavrevata Buna (1862)", "The Band of Philip Toteau (1867)", "The gang of Stefan Karadzha and Hadji Dimitar (1868)", "Sofia adventure (1873)", "Gangster wars in the Dryanovo monastery".

2. Overview of the book section

The work consists of 18 pages. All pages are written in metered and rhymed verse. Pages 50 and 51 of the work consist of 33 lines each. Pages 36, 41, and 47 consist of 28 lines each. Page 35 consists of 23 lines. The remaining 12 pages contain standard 29 lines each. The entire work consists of 521 lines. The lines in the work are grouped in pairs and arranged according to a dual system of meter and rhyme.

*Vidin' çok' büyük' şeherdir,
Ve hem çok' düz bir' er'dir'*

*Vidin is a very big city.
And it's a very flat place.*

*Tunadan' gıozükür' saade minareler',
Tuna boyunca var' islyah' kaleler',*

*The minarets can be seen from the Danube side.
There are many fine castles along the Danube.*

*Karşıda vlah' yakasında,
Kalafat' kalır' sag' tarafında,*

*Across from Vlach's side
Calafat (town) remains on the right*

To get to Vienna, Bacho Kiro traveled by ferry on the Danube River, sometimes on foot, sometimes by ferry. He writes in Turkish in Cyrillic the sights and cities he visits and encounters in the Balkans under Ottoman rule. Bacho Kiro, who in 1873

wrote that his greatest desire was to see Nemche (Austria), collected five hundred Kurushi from his acquaintances and friends to realize this desire. He puts a pair of shoes on his feet, a hat on his head, a bag on his shoulder, a coat with a staff on the other and goes on his way (Kiro 1874, p. 35). He comes to Svishtov and wants to travel to Vienna by ferry. He visited the cities of Oryahovo, Lom, Vidin, Kalafat, Radovic, Severin, Adakale, Orshova, Drenkova, Modava, Smederevo, Panchova, Mokri Lak, Belgrade and Zemun along the Danube River. In some of them he stays, walks around and records his observations. These observations are usually related to the architecture of the cities, the situation of the local population, the way of life and the business life of the Serbian and other peoples.

3. The Cyrillic Alphabet and its Latin Equivalents Used in the Work

The Latin equivalents of the Cyrillic letters used in this work are provided in the table below.

Cyrillic	А – а	Б – б	В – в	Г – г	Д – д	Е – е	Ж – ж	З – з	И – и	Й – й
Latin	A – a	B – b	V – v	G – g	D – d	E – e	J – j	Z – z	I – i	Y – y

Cyrillic	К – к	Л – л	М – м	Н – н	О – о	П – п	Р – р	С – с	Т – т	У – у
Latin	K – k	L – l	M – m	N – n	O – o	P – p	R – r	S – s	T – t	U – u

Cyrillic	Ф – ф	Х – х	Ц – ц	Ч – ч	Ш – ш	Щ – щ	Ю – ю	Я – я	І – і	дж
Latin	F – f	H – h	TS – ts	Ç – ç	Ş – ş	ŞTI – şti	Yu – yu; u	ya, ā	I – i; y	c

Cyrillic	Ъ – ъ / І – і	Ѣ	Ь – ь	іо
Latin	Corresponds to the “i” sound in the word. It has no value as a final sound! It is denoted by a ‘.	i (more often) – a (less)	It has no value as a final sound. There is a circumflex function before the vowel in the word. миньор < minör, актьор < aktör	These two sounds together can be read as “ö” in the word and as “y” or “ö” at the beginning of the word.

4. The morphological features of the work

The narrowing of the /o/ and /ö/ vowels, the occurrence of the vowel (i) at the end of words, and the use of the learned past tense suffix mostly in the form of *-miş* in the work partially overlap with the characteristics of Rumeli Turkish dialects. The vowel loss in the middle syllable in words like *araba>arba*, *burad>burda*, *nereye>nerye* and consonant assimilations like *bunlar>bunnar*, *onlar>onnar* in internal sounds (Korkmaz, 2010), as seen in this work, are common traits in Balkan and Turkish dialects. Additionally, as seen in examples like *isterim gideyim*, *Tuna dibinde var ormanlı bir er*, *ükariya para etişmecek gördüm*, *var mı burda Bulgar*, *var burda bir şişoflu*, the verb mostly appears after the subject, not at the end of the sentence. The continued presence of the consonant /g/ between two vowels (Gülsevin 2015), mentioned as a feature of Western Rumeli dialects, is only identified in one word (*irmaga*) in this work.

The general morphological features of the work are listed below. Plural suffixes, possessive suffixes, noun case suffixes, participles, instrumental suffix, tense suffixes, indicative and optative moods, interrogative particle, postpositions, conjunctions, derivational affixes have been examined.

Noun case suffixes

It has been observed that noun case suffixes are sometimes used interchangeably. The definite article suffix is seen in one example in the form of +n. Other examples are similar to standard Turkish in Turkey.

hesabın dediler kendin yapacan, teskereî, kimsei, kümürü, ricamî, parai

In the following examples, the dative suffix -a, -e has been used instead of the accusative suffix -ı, -i.

ricama (ricamı) kabul ettiler, burasına (burasını) seir edecem, size (sizi) kurtarmaz mı

It has been observed that in one example, the definite accusative suffix is used instead of the locative suffix. In another example, the accusative suffix is used instead of the locative suffix.

yolunu (yoluna) bakar, *hep onun evine (evinde) oturdum*, *ayama*, *mehanee*, *çocaa*, *kesee*, *skelee*, *neree gideim*, *içerie girdim*, *okumaa*, *sokaa*, *vienaya*, *hepinize*

The locative suffix -dA is mostly used similarly to Standard Turkish in Turkey. In a few examples, this suffix is used instead of the dative suffix. In one example, it is used instead of the ablative suffix. It is rare for this suffix to not adhere to the front-back vowels harmony.

nerde han var orda (oraya) gireim, *pasaportçi yanında (yanına) giderim*, *yanında (yanına) oturdum*, *bir omuzumda (omuzuma) aldım*, *altında*, *ükarda*, *gunumde*, *aşaaada*, *kövde*, *masa yustunde*, *orda (oradan) sapmadık*

The ablative suffix shows similarity to Standard Turkish in Turkey.

canınızdan, *yanından*, *ruşçuktan*, *kazasından*

Tense suffixes

The future tense suffix in third person is different from Standard Turkish in Turkey in the form of *-AcA*. The negative form is *-mAcA*.

pinecem, deecem, dönecem, konacam, uracam, sövleecem, süvleicem, onnara süvleecem, gideceim, eylenecem, gezinecem, yapacan, uzanacan, geçecen, etişmecek, olmacak

The perfect tense suffix is the same as in Standard Turkish in Turkey. Rarely, it is noticed that the perfect tense suffix with front vowels is added to a word stem with back vowels.

ayama giydım, topladım, saydım, çıkardım, verdim, buldum, girdim, kövden çekildim, edim ve içtim, oraya buraya baktım, geçtik, çekildik, gürdük, çıktık, çıkardılar, oldular

Past perfect tense suffix is mostly unrounded and front vowel. Other variants are also observed. The *-miş* form of the learned past perfect tense suffix is among the features of the Eastern Thrace dialects (Günşen 2008).

lukantaymış, alırlarmış, oraya sapmışım, o gece yatmışım, düşmüş, kırılmış, konulmamış, hoş gelmişin, gün duvmamış

Simple present tense suffix is in the forms *-ar*, *-er*, and *-r*, similar to standard Turkish of Turkey. Sometimes, it is observed the form *-ir*.

inerim, giderim, derim, ederim, barışır, çalışır, kapuya girir, yakışır, yamur yar, kalır, alır, olur, yardım ederis, isteris, bilirsiniz, ierler, toplaşırlar, koşarlar, indirler, yaparlar, uraşırlar, dolaşırlar, derler, giderler, kazarlar

Although there are not many examples related to the present continuous tense suffix, it has been determined that the present continuous tense suffix appears in the form *-or*. This suffix has also been identified in some provinces in the southeastern region of Turkey (Yeşilkaya 2023, p. 223).

canım isteor

Indicative and obtative

The subjunctive and imperative moods in the first-person singular are expressed with the same suffix. Instead of the forms *-AyIm* or *-Am*, the form *-im* is used.

seir edeim, vienaya gideim, kimden isteim, varaim, ne yapaim, döneim, gireim, güreim, içeim, vereim, karşıya geçeim

In the second person singular and plural, the subjunctive mood is the same as in standard Turkish of Turkey.

ricami kabul edesin, beni getiresin, annayasınız, veresiniz

The optative conditional mood appears in the form *-sA*.

biterse, dönerse, ükardan baksan

Verbal adjectives and gerundiums

In standard Turkish, the participle suffix *-dİğI* is seen in the form *-dI*.

Additionally, the *-mİş* participle suffix is observed. Among the gerund suffixes, *-İp* and *-ArAk* have been identified. Similar to Balkan dialects, this work prefers the use of double sentences instead of verbals. Examples such as “isterim gideyim” instead of “gitmek isterim” have been encountered.

Adjectives: *oturdu er, katıştı er, irtılmış sarık*

Gerundiums: *deip, sevinerek, duvarak, bakarak, kauşarak*

Compound verbs

– *ivermek* has been used in this work.

diyvereim, diyverecem, vampora da bile koyvermezler

Plural suffixes

The forms *-lAr* and *-nAr* are also noted.

koylu+ler, on+nar

Possessive suffix

In the work, “si” is seen as the third person singular possessive suffix. The harmony of back and front vowels is rarely observed.

hair duva+si, klise+si, çeşme+si, skele+si, kube+si, sabaha+sı, gayri+si, bazi+si, onnarın en fukara+si, para+si, Osmanlı yolke+si, kapu+si, bizden ii+si

Interrogative particle

mi/mi/mu/mü

The suffix “mi” is mostly used after verbs indicating negation. The suffix “mu” is mostly used before verbs.

kurtarmaz mi, olmaz mi, karşıya mu geçecen, vampora kira mu vereim, yoksa harcai mu vereim, harçlık mı yoktur

Instrumental case suffixes

Front vowel forms of this suffix have been identified: *-le, -len*

sopa(y)+le, minare(y)+len, ne yapaim üç gruş+len, kimse(y)+len, bunnar+len, torba(y)+len, aba(y)+len, kira(y)+len oturulu, öküz+len, çapa(y)+len, çapa(y)+le

Postpositions

The postpositions “gibi,” “için,” and “dek” have been encountered. The postposition “için” appears in its original form from Ottoman Turkish. The postposition “dek” is written attached to the preceding word.

bitincedek, burayadek, kimin için, onnar için, onun için, gördün gibi

Conjunctions

In standard Turkish of Turkey, the conjunction “de,” which is used with front

vowels and written separately, is written as “da” with a back vowel in this work. The “de” form of the conjunction is not encountered in the work.

*benda gideim
kave da verdiler
ben da onnarın yanında oturdum
kalesi da durur
su için da para alırlar
biz da paraları verdik
ben da oraya girdim, kimi bilirim da kimin için soraim
tarla sürmesini da size diyvereim
diyverecem çift sürmesini ve hem da misir ekmesini
sabah erken da kalkmazlar*

Derivational affixes

-lı/-li/-lu/-lü and -lık/-lik/-luk/-lük

For words ending in rounded vowels, back and rounded forms of suffixes are preferred. For words with unrounded vowels, suffixes are added in accordance with the harmony of back and front vowels.

Sişof+lu, koy+lu, pahalı+lık, kulauz+luk, sekiz+lik, beş+lik, dört+luk, uç+luk

The suffixes *-cı/-ci/-cu/-cü* are mostly preferred in their unrounded and front vowel forms. *yol+ci, pasaport+çi*

The suffix *-sXz* is mostly seen as *-sXs*.

hair+sıs

5. Vocabulary aspect of the work

An examination of the vocabulary of the work reveals that Bacho Kiro had a good command of Turkish. Words that were used in Ottoman Turkish but are no longer in common use today, such as “mesrur”, “iptida”, “mahsulat”, “zahire,” and “mukayyet,” have been encountered. In this work, one can also find words that have entered Turkish from Arabic, referred to as borrowing or empruntology. This concept is formed from the French term “emprunt” and the suffix “(o)logy.” (Vesselinov 2019, p. 393). Similarly, French words have entered Bulgarian through borrowing, and how these words entered the language has been studied by many scholars (Vesselinov 2016). The presence of words like “evlek” and “gezek,” which are used in the regional dialects of Anatolia, Turkey, is also noteworthy.

Additionally, the work contains aphorisms, idioms, religious sayings, and proverbs. Some of these are provided below.

işini sağlam tutmak, saban küremek, aklına gülmek, niyet etmek, köyden köye vurmak, canından ne koparsa, akla zarar, hayır duası, bir çift çarık

Reduplications: *kavi ve kalın, garip fukara, yavaş yavaş*

Proverbs: *ak ile kara geçitte belli olur*
Religious sayings: *Allah uzun ömürler versin, Allah bereket versin*

6. Dictionary of the words in the work

The analyzed section of the work is comprised of a total of 18 pages. On these pages, 140 words different from standard Turkish in Turkey have been identified, and the words and their meanings are given below. The English translations of the words are provided within parentheses.

A

angisi	: hangisi (whf)
anna-	: anla- (understand)
apansız	: aniden (suddenly)
Arnaut	: Arnavut (Albanian)
aşaa	: aşağı (below)
avlı	: avlu (yard)
ayam	: ayağım (foot)

B

Balço	: Balço (proper name)
bazı	: bazı (some)
bazisi	: bazısı (some)
bazıyaş	: Baziaş (a city in Romaina)
beled	: bilet (ticket)
Beligrad	: Belgrad (the capital of Serbia)
bir as	: biraz (some)
boyle	: böyle (such)
buvas	: boğaz (bosphorus)
buvaz	: bkz. buvas (bosphorus)
büük	: büyük (big)

C

cumbiş	: cümbüş, eğlence (revel)
cumle	: cümle (everybody)
cumlesi	: hepsi, herkes (everybody)

Ç

çık-	: çık- (exit)
çoku	: çoğu (most)
çocuk	: çocuk (child)

D

daskal	: öğretmen, Bulgarca dascal (teacher)
dilinci	: dilenci (beggar)
douruluk	: doğruluk (trueness)
duşkun	: düşkün (poor)
duv-	: doğ- (be born)
duva	: dua (pray)

E

e-	: ye- (eat)
er	: yer (place)
etiş-	: yetiş- (catch)
eylen-	: eğlen- (have fun)

G

Gavriil	: Gavril (proper name)
gayrisi	: gayrısı (others)
gene	: yine (again)
gerdap	: girdap (eddy)
gezek	: gezgin (traveler)
gitir-	: getir- (bring)
gruş	: kuruş (piastre)
gun	: gün (day)
gölge	: gölge (shade)
gündüs	: gündüz (daytime)
gür-	: gör- (see)
güzük-	: gözük-, görün- (appear)

H

hair	: hayır (favour)
hairsıs	: hayırsız (unfaithful)
haylas	: haylaz (impish)
hayle	: hâlâ/hâlen (still)
hepsi	: hepsi (all)

İ

i	: iyi (good)
i-	: ye- (eat)
ibürü	: öbürü, öteki, diğeri (other)
içun	: için (for)
içün	: bkz. için (for)

ii	: bkz. i (good)
iptidaa	: iptida, başlangıç, başta (firstly)
irmak	: ırmak (river)
irmi	: yirmi (twenty)
irt-	: yırt- (tear)

K

kaik	: kayak (boat)
Kalafat	: Calafat (A port city on the banks of the Danube River)
kapu	: kapı (door)
kariye	: Osmanlıca köy yerine kullanılan isim, karye (village)
karşı	: karşı (toward)
kauş-	: kavuş- (arrive)
kavene	: kahvehane (coffee)
kavi	: kuvvetli, güçlü (strong)
klise	: kilise (church)
köv	: köy (village)
kövlü	: köylü (villager)
kube	: kubbe (dome)
kulauz	: kılavuz (guide)
kümür	: kömür (coal)

L

Lom Palankai:	Lom Palanga (a city in Bulgaria)
lukanta	: lokanta (restaurant)

M

maksulat	: mahsulat, ürünler (products)
mehane	: meyhane (tavern)
mera	: merak (curiosity)
mesrur	: sevinçli (happy)
minaare	: minare (minaret)
misir	: mısır (corn)
mukayat	: kayıtlı/ilgili (interested)

N

neet et-	: niyet et- (intend)
Negotin	: Negotin (a city in Serbia)
Nemsei	: Nemtse, Niemsy, Niemec, Nemçe (proper name)
neree	: nereye (where)

O

onnar	: onlar (they)
Orşova	: Orşova (a city in Romaina)
oş	: hoş (fine)

Ö

ölke	: ülke (country)
övle	: öyle (such)

P

palanka	: kale (castle)
papas	: papaz (father, priest)
pin-	: bin- (ride)
prasa	: pırasa (leek)

R

Rahova	: Rahova veya Oryahovo (a city in Bulgaria)
--------	---

S

saade	: sade (simple)
saalan	: sağlam (durable)
sabahası	: sabahı (morning)
sabanı küre-	: sabanla çift sür- (plough)
seir	: seyir (looking at)
serbes	: serbest (free)
serbez	: bkz. serbes (free)
skela	: bkz. skele (pier)
skele	: iskele (pier)
Stefan	: Stefan (proper name)
suvan	: soğan (onion)
suvle-	: söyle- (say)
süvle-	: bkz. suvle- (say)

Ş

şadravan	: şadırvan (shadirvan)
şehir	: şehir (city)
şindi	: şimdi (now)
şkol	: okul (school)
şkola	: Paskalya, Skola (easter)

T

tücar	: tüccar (trader)
-------	-------------------

U

ur-	: vur- (dash)
ura-	: uğra- (visit)
uraş-	: uğraş- (strive)

Ü

ükar	: bkz. ükarı (up)
ükarda	: yukarıda (up)
ükarı	: yukarı (up)
üksek	: yüksek (high)

V

vampor	: vapur (ship)
Viena	: Viyana (capital of Austria, Vienna)
vilayat	: vilayet, il (city)
Vlah	: Tuna nehrinin bir yakası (özel isim)

Y

yain	: yakın (close)
yalınıs	: yalnız (alone)
yalınız	: bkz. yalınıs (alone)
yamur	: yağmur (rain)
yokarı	: bkz. ükarı (up)
yoksek	: bkz. yüksek (high)
yolci	: yolcu (passenger)
yolke	: ülke (country)
yust	: üst (top)

Z

zahire	: tahıl (cereal)
ziaret	: ziyaret (visit)

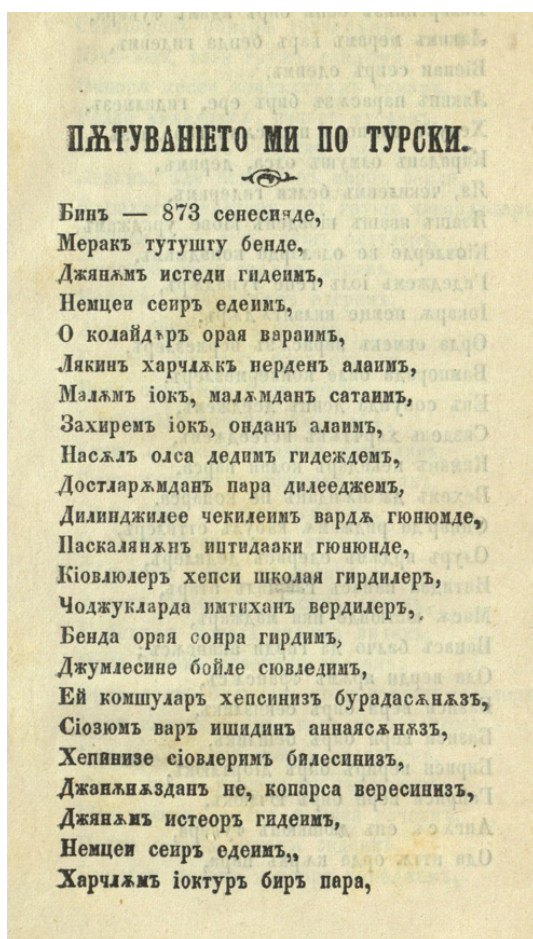
Conclusion

In conclusion, this study identifies the morphological elements in Bacho Kiro's work that includes Turkish poetry. The similarities and differences between these morphological elements and contemporary Turkish of Turkey have been identified. Additionally, the study examines the similarities and differences between the language used by Bacho Kiro and the Balkan dialects. Finally, the vocabulary of the work has been analyzed to evaluate the extent of Bacho Kiro's proficiency in Turkish.

The use of proverbs and idioms, the appropriate use of reduplications, and the inclusion of religious terms in the work demonstrate Bacho Kiro's expertise in the Turkish language. The fact that the work is written in verse form, with accurate use of rhymes and syllabic meter, also clearly shows the author's proficiency in the Turkish language.

APPENDIX

Appendix 1. A view from the pages of the work

Appendix 2. An example of the work transferred to the word page with the Cyrillic alphabet

[35]

1. бинъ — 873 сенесияде,
2. меракъ тутушгу бенде,
3. Джянжмъ истеди гидеимъ,
4. Немцеи сеиръ едеимъ,
5. О колайджръ орая вараимъ,
6. Лякинъ харчлжкъ нерденъ алаимъ,
7. Малжмъ іокъ, малжмданъ сатаимъ,
8. Захиремъ іокъ, онданъ алаимъ,
9. Насжлъ олса дедимъ гидеждемъ,
10. Достларжмданъ пара дилееджемъ,
11. Дилинджилее чекилеимъ вардж гюнюмде,
12. Паскалянжнъ иптидааки гюнюнде,
13. Кіовлюлеръ хепси школая гирдилеръ,
14. Чоджукларда имтиханъ вердилеръ,
15. Бенда орая сонра гирдимъ,
16. Джумлесине бойле сювледимъ,
17. Ей комшуларъ хепсинизъ бурадасжнжзъ
18. Сіозюмъ варъ ишидинъ аннаясжнжзъ,
19. Хепинизе сіовлеримъ билесинизъ,
20. Джанжнжданъ не, копарса вересинизъ,
21. Джянжмъ истеоръ гидеимъ,
22. Немцеи сеиръ едеимъ,
23. Харчлжмъ іоктуръ биръ пера,

[36]

1. Билирсинизъ бенъ биръ адамъ фукара,
2. Лякимъ мерамъ варъ бенда гидеимъ,
3. Віенаи сеиръ едеимъ,
4. Лякинъ парасжзъ биръ ере, гидилмезъ,
5. Хенузъ вампора пзрасжзъ глрилмезъ,
6. Караданъ олмушъ олса, деримъ,
7. Яя, чекилеимъ белки гидеримъ,
8. Явашъ явашъ кіовденъ кіове ураджамъ
9. Кіовлерде ве одаларда конаджамъ,
10. Гидеждемъ іолъ гене тунаджръ,
11. Іокарж немце вилаятджръ,
12. Орда екмекъ парасжзъ вермезлеръ,
13. Вампорада биле койвермезлеръ,

14. Енъ сонунда деипъ дееджемъ,
15. Сизденъ харчлжкъ истееджемъ,
16. Киминъ некадаръ колаи варса,
17. Вехемъ джанжнданъ не копарса,
18. Оннар'да риджамж кабуль етилеръ,
19. Олуръ ярджмъ едерисъ дедилеръ,
20. Иптидаа папасъ гаврииль атаръ,
21. Масж юстюнде ики маджаръ,
22. Папасъ балчо да гирди апансжсъ;
23. Ода верди яржмъ франсжсъ,
24. Базиси вери биръ секизликъ,
25. Базиси вери биръ бешликъ,
26. Бириси вериръ биръ діортлюокъ,
27. Гайриси вери биръ ючлюокъ,
28. Ангжсж енъ дюшкюнь фукара,
29. Ода аттж орда кжркъ пара,

[37]

1. Севинерекъ оннарж топладжмъ,
2. Ючъ-юзъ, елли грушъ сайджмъ,
3. Оннарж кесее кояджактжмъ тамамъ,
4. Гелди михалцалж, папасъ стефанъ,
5. Бу папасъ енъ сонунда гелди,
6. Лякинъ, ода бана биръ минць верди,
7. Кжрахатъ-ханеденъ юзъ грушъ чикарджларъ;
8. Хеписи бешъ юзъ грушъ олдуларъ,
9. Хепсине ошча калжнь деримъ,
10. Кендими іола хазжръ едеримъ,
11. Аямж биръ чифтъ чаржкъ,
12. Башимж сарджмъ биръ сзржкъ,
13. Биръ омузумда биръ торба,
14. І бюрюнде сопайле биръ абж,
15. Гюнъ дуваракъ кіовденъ чекилдимъ,
16. Гюнъ каушуракъ сищовая гирдимъ,
17. Орда биръ достума саптжмъ,
18. О гедже бенъ орада яттжмъ,
19. Парасжсъ едимъ ве ичтимъ,
20. Аллахъ берекетъ версинъ дедимъ,
21. Сабахасж конакъ янжнда индимъ,
22. Орда бююкъ кавенедє гирдимъ,
23. Орда достъ, булунду, хошъ гелдинъ дедилеръ,

24. Бана икрамъ едипъ, каве да вердилеръ,
25. Сордуларъ бени, нерее гидеджень,
26. Ашаа іюкса, каршия му гечеджень,
27. Іокъ ишимъ дедимъ каршия гечеимъ,
28. Неетъ еттимъ, юкарж гидеимъ,
29. Бурданъ дедимъ вампора пинеджемъ,

[38]

1. Парамъ битинджеедекъ юкарж гидеджемъ,
2. Та віеная гидеимъ вэрджръ мерамъ,
3. Коркаржмъ гене етишмеджекъ парамъ,
4. Хесабжнж дедилеръ кендинъ япаджанъ,
5. Чергене кадаръ сенъ узанаджанъ,
6. Сонра ашаада скелее инеримъ,
7. Пашапортчи янжнда гидеримъ,
8. Тескерей брактжмъ пашапортъ, алджмъ
9. Вампора да беледъ чикарджмъ,
10. Оршова елли секизь грушъ вердимъ,
11. Вампоръ етишти бенъ гирдимъ,
12. Орда билдимъ адамларъ булдумъ,
13. Бенда оннаржнъ, янжнда отурдумъ,
14. Вампоръ гидерди хепъ качаракъ,
15. Раховая, ердикъ гюнъ каушаракъ,
16. О ; рахова, биръ юксець ер'диръ
17. Буюкъ диль, орта биръ шехердиръ,
18. Орданъ бизъ гене нидже чекилдикъ,
19. Гедже ортасжнда ломъ паланкаи ердикъ,
20. О сабахъ бенъ нидже калкаржмъ,
21. Биръ бюуюкъ шехеръ іонюмде бакаржмъ,
22. Тамамъ гюнешъ дуваракъ,
23. Гечтикъ видини бакаракъ,
24. Видинъ чокъ бюуюкъ шехердиръ,
25. Ве хемъ чокъ дюзъ биръ ер'диръ,
26. Тунаданъ гіюзюкюръ сааде минарелеръ,
27. Тупа боюндже варъ исляхъ калелеръ,
28. Каршида влахъ якасжнда,
29. Калафатъ калжръ сагъ тарафжнда,

[39]

1. Одж биръ наазикъ шехердиръ,
2. Ве хемъ юксець биръ ердиръ,

3. Биръ тепеде варъ биръ клисеси,
4. О клисенинъ варъ ючъ діортъ кубеси
5. Туна кенаржнда варъ биръ чешмеси,
6. Онунъ юсть-янда калжръ скелеси,
7. Орданъ гене нидже чекилдикъ,
8. Биръ кіовюнъ янжнданъ гечтикъ,
9. Вампоръ хжзлжджа гидерди,
10. О кіовъ османлж кіовіоне бензерди,
11. Вардж минарейленъ биръ джамиси,
12. Туна кенаржнда да, биръ тепеси,
13. Даха кіовъ варъ исимлерини билемемъ,
14. Оннаръ ичунъ сизе хаберъ веремемъ,
15. Кимсеи сорамаджмъ билмемъ зеръ,
16. Туна боюндже биръ дюзлюокъ еръ,
17. Даха юкардаджръ сжрбъ авлжсж,
18. Туна дибинде варъ биръ скелясж,
19. Кіовъ варъ радовичъ дерлеръ,
20. Орданъ іолъ варъ неготине гидерлеръ,
21. Даха юкарда варъ биръ скелеси,
22. Варъ бююокъ кубели биръ клисеси,
23. Влахъ тарафжна варъ биръ юксець еръ,
24. Даха юкарда впрддръ биръ шехеръ,
25. Лякинъ, билмемъ насжлъ дерлеръ буну,
26. Влахча дерлеръ северинъ турну,
27. Бу кясабж дюзь ерджръ,
28. Чокъ гюзелъ биръ шехерджръ.
29. Туна дибинде варъ биръ орманлж еръ,

[40]

1. Орда басча олмалх билмемъ зеръ,
2. Орада гіордюмъ хепийдже джеvizлеръ,
3. Алтжнда чименъ исляхъ гюлгелеръ,
4. Даха юкарда скелеси калжръ,
5. Вампоръ бурданъ кіомюръ алжръ,
6. Хангжсжнжнъ кюмюрю битерсе,
7. Даха чоку ангжсж гери діонерсе,
8. Бурда варъ дурурь чокъ вампорларъ,
9. Бурда актжрма япжрларъ, бу...
10. Солъ тарафжна калжръ фетислямъ,
11. Калеси да дурурь ескиденъ тамъ,
12. Орданъ юкарж биръ бувасъ алжръ,

13. Немце тарафжна адакале калжрь.
14. Ада-каледе хеписи османлж джрь,
15. Ордань юкарж немце сжнжр джрь,
16. Даха юкарда оршова немце касабасж,
17. Туна дибинде варь исляхь скелеси,
18. Орда бизь ачань ердикь,
19. Башка бирь вампора гирдикь,
20. Вямпорда о гедже яттжкь,
21. Сабахжсжна касабана ичине чиктжкь,
22. Орада бенъ бир'асъ гизендимъ,
23. Бирь лукантая гирдимъ,
24. Орда бенъ кжркъ пара вердимъ,
25. Бир'асъ шарапъ истедимъ,
26. Бана шарапъ вермедилеръ,
27. Оннаръ бана бойле дедилеръ,
28. Бурда пахалжлжкь чоктуръ,
29. 40) паралжкь шарапъ іоктуръ,

[41]

1. Веринъ дедимъ бари биръ су ичимъ,
2. Узаттж елини (40) парай веримъ,
3. Бенъ шаштжмъ ве бактжмъ,
4. Кжркъ парай джебиме соктумъ,
5. Аллахъ дедимъ беланжзж версинъ,
6. Онунъ іовлесине адамъ недесинъ,
7. Оннаръ іовле биръ адамларъ,
8. Су, ичин'да, пара алжрларъ,
9. Діондюмъ туная индимъ,
10. Гене вампора гирдимъ,
11. Бизе башка беледъ вердилеръ,
12. Веринъ (64) грушъ пара дедилеръ,
13. Биз'да параларж вердикъ,
14. Земуна кадаръ билетъ алджкь,
15. Сабахасж орданъ калкаржзъ,
16. Гене іолумузу кавраржзъ,
17. Сжрбъ тарафжна биръ паланка варджрь,
18. Онданъ іокарж туна дар'джрь,
19. Хемъ даръ ве хемъ джеза ерь,
20. Орда едикъ вампоръ беклеръ,
21. Вампорлара кулаузлукъ едеръ,
22. О илери гидеръ, іобюрю да чекеръ,

23. Туна орада хжзлжджа ве дар'джрѣ,
24. Ики тарафжна бююкѣ балкан'джрѣ,
25. Скеля варѣ дренково дерлерѣ,
26. Орда ташѣ кіомюрю индирлерѣ,
27. Скеледе ону ювмее япарларѣ,
28. Балканда орда яклжнѣ казарларѣ,
29. Бу, скеля немце тарафжна калжрѣ,

[42]

1. Бурданѣ юкарж гене бувасѣ алжрѣ,
2. Бурданѣ кулаузѣ вампорѣ діонерѣ,
3. Бурданѣ вампорѣ юкарж. ялжнжзѣ гидерѣ,
4. Гиттикѣ вампорла явашѣ явашѣ,
5. Туна ичинде варѣ бирѣ бююкѣ ташѣ,
6. Вампорѣ она пекѣ якжнѣ гечерѣ,
7. Бураяджкѣ гердапѣ бувазж битерѣ,
8. Ики тарафжна гіюзюкюрѣ дюзѣ ер'дирѣ,
9. Немце тарафжна модава шехердирѣ,
10. Вампорѣ гидерди явашѣ явашѣ,
11. Ердикѣ скеледе базіяшѣ,
12. Орда чокѣ іолджи тюджарѣ чикарѣ,
13. Хемѣ бурда демирѣ іолу да варѣ,
14. Арабаларѣ хазжрѣ дурурларѣ,
15. Іолджу ве тюджарѣ алжрларѣ,
16. Орданѣ немце ичине гидерлерѣ,
17. Нейсе алжшѣ веришѣ едерлерѣ,
18. Орданѣ вампорѣ гене юкарж чекилирѣ.
19. Сжрптаиѣ туная бирѣ ирмакѣ гирирѣ,
20. О, ирмага морава дерлерѣ иди,
21. Даха юкарж гене семедрейди,
22. Туна дибинде варджрѣ калеси,
23. Онунѣ юстѣ янда калжрѣ скелеси,
24. Даха юкарж панчова шехерджрѣ,
25. Немце тарафжна чокѣ дюзѣ ер'джрѣ,
26. Даха кіовѣ, варѣ, билмемѣ сормаинѣ бана;
27. Бирѣ кіовѣ варѣ сжрпѣ тарафжна,
28. О кіовюнѣ адж мокри-лукѣ дерлерѣ,
29. Белградѣ ве земунѣ бурданѣ гіюзюкюрлерѣ,

[43]

1. Белиградж вампорданѣ бактжкѣ,

2. Сапмаджкъ орда земуна чиктжкъ,
3. Земунда биръ гюнъ отурдумъ,
4. Юкаржя пара етишмеджекъ гюрдюмъ,
5. Чокъ мерамъ вардж віенаи гіореимъ,
6. Орада зіаретъ ве сеиръ едеимъ,
7. Лякинъ парамъ азъ дж иасжлъ едеимъ
8. Битерсе орда кимденъ истеимъ,
9. Кимсейленъ билишимъ іоктуръ,
10. Орда гене пахалжлжкъ чоктуръ,
11. Дюшюндюмъ дурдумъ фукара,
12. Не япаимъ ючъ юсь грушленъ пара
13. Вампора кира му вереимъ.
14. Іокса харджаи му ве сеимъ,
15. Пекъ и буннарле орая гидеджемъ,
16. Я, согра нейленъ гери діонеджемъ,
17. Башка тюрлю олмаджакъ гюрдюмъ,
18. Орданъ гери белгратта діондюмъ,
19. Биръ каикъ ичине гирдимъ,
20. Бешъ грушъ орда каия вердимъ,
21. Акшамъ юстю белгратта чиктжмъ,
22. Ябанджи гиби орая бурая бактжмъ
23. Гарипъ фукара нерее гидеимъ,
24. Нерде варъ ханъ орда гиреимъ,
25. Орда якжнъ биръ луканта гюрдюмъ,
26. Не япаимъ бенда орая гирдимъ,
27. О гене іовле биръ лукантаймишъ,
28. Биръ акшама отузъ грушъ алжрларжимишъ
29. Бенда фукара орая сапмжшимъ,

[44]

1. Бир'асъ едимъ о гедже ятмжшжмъ,
2. Сабахасж да орда бирасъ единъ,
3. Не джръ масрафжмъ сювлеинъ дедимъ,
4. Оннаръ да биръ дефтеръ гитирдилеръ,
5. Веръ ирми алтж грушъ дедилеръ,
6. Хичъ даха ашаа дедимъ олмазми,
7. Биръ рубле долаи сизе куртармазми,
8. Зира бенда биръ адамъ фукара,
9. Алмаинъ бенденъ окадаръ пара,
10. Оинарда билмемъ не сіовледилеръ,
11. Лякинъ бана бойле дедилеръ,

12. Бизъ сендень огузъ грушъ истерисъ
13. Гюрдюкъ фукарасжнъ, да, икрамъ едерисъ,
14. Бенда о земанъ ирми алтжн вердимъ,
15. Алджмъ торбамж орданъ чекилдимъ,
16. Чиктжмъ сокаа, шинди нерее varaимъ,
17. Кими билирим'да, киминъ ичинъ сораимъ,
18. Гездимъ торбайленъ орая бурая,
19. Сонра гиттимъ биръ школая,
20. Торбайленъ абжйленъ ичериe гирдимъ,
21. Вармж бурда булгаръ чуджукларж дедимъ,
22. Я сишо'фданъ я русчуктанъ,
23. Я гене търнова казасжнданъ,
24. Варъ оннара дедимъ биръ шей сювледжемъ,
25. Алатларжмъ іолума гидеджеиъ,
26. Варъ бурда биръ сишофлу дедилеръ,
27. Варджларъ она хаберъ вердилеръ,
28. Биразданъ бактжмъ янжма гелди,
29. Хошъ гелмишинъ бана сівледи,

[45]

1. Хошъ булдумъ дедимъ, ватандашимъ,
2. Ишитъ не сювлеиджемъ сана кардашимъ
3. Риджамъ варъ риджами кабулъ едесинъ,
4. Сенинъ отурдунъ ере бени гетиресинъ,
5. Бенъ бурда биръ качъ гюнъ ейленеджемъ
6. Бурасжна сеиръ едипъ гезинеджемъ,
7. Хана конаимъ іокъ бенде пара,
8. Гіордюнъ гиби биръ адамъ фукара,
9. Пекъ и олуръ, нее кабулъ етмеджемъ деди
10. Бени орданъ алжпъ евине гетирди,
11. Ода орда кирайленъ отуруду,
12. Варжпъ орда школада окур'ду,
13. О чоджаа никола сукнаровъ дерлеръ,
14. Даха чоджукларъ, варъ окумаа гидерлеръ
15. Некадаръ гюнъ орда бенъ дурдумъ,
16. Хепъ онунъ евине отурдумъ,
17. Гюндюзленъ белградта гезердимъ,
18. Акшамъ сабахъ софрасжнданъ ердимъ,
19. Аллахъ она іомюрлеръ варсинъ деримъ
20. И, чоджукту, хаиръ дуvasжнж едеримъ,
21. Діортъ гюнъ бенъ орда отурдумъ,

22. Чокъ ерлеръ долащжмъ ве гюрдюмъ
23. Белградъ бир'асъ юксежъ биръ ер'диръ.
24. Лякинъ чокъ гюзель биръ шехердиръ,
25. Юкарданъ баксанъ пекъ якжширь,
26. Орда сава ирмикъ туная катжширь,
27. Сокакларж пекъ чокъ генищжръ,
28. Чоку варъ кавакъ иле дикилиищжръ
29. Чини ачленъ да дикилмишъ варджръ.

[46]

1. Орда нерде бююкъ шадраванджръ,
2. Варъ ючъ таане кубели клисеси,
3. Варъ онъ бешъ османлж джамиси,
4. Гиттимъ туна ве сава, катжщжй ерде,
5. Гирдимъ ескиденъ калма каледѣ,
6. О калай баксанъ акжла зарарджръ,
7. Кави ве калжнъ дуварларж варджръ,
8. Орта ерде бирж юксежъ ере,
9. Орда да шиларъ биръ минааре,
10. Орда варъ османлж джамиси,
11. Орда якжнъ варджръ биръ капузи,
12. О капуя гирикенъ кюпрюдѣнъ гечерлеръ,
13. Бери янда башча варъ, орда, гезинирлеръ,
14. Ючъ дюртъ гюнъ орасжнж бактжмъ,
15. Херъ биръ ери долащжмъ, ве канджмъ,
16. Неетъ еттимъ вилаята дюнеимъ,
17. Парамъ юкъ гене вампора гиреимъ,
18. Караданъ дедимъ шинди гидеримъ,
19. Кендини юла хазжръ едеримъ,
20. Аяма гийдѣмъ биръ чифтъ чаржкъ,
21. Башима сарджмъ иртжлмжшъ саржкъ,
22. Биръ омузумда алджмъ биръ торба,
23. Юбюрюнде сопайле аба,
24. Достума ошча калжнъ дедимъ,
25. Чиктжмъ юлума, чекилдимъ,
26. Ялжнжзъ чекилдимъ юлума,
27. Вай бенимъ гарипъ халжма,
28. Чамуръ олуръ ямуръ яръ,
29. Даскаль киро юлуну бакаръ,

[47]

1. Акшамъ олдунна механе сапаржмъ,
2. Сжрплжрл сеиръ едеръ бакаржмъ,
3. Некадаръ сжрпъ варса о кювде,
4. Хеписини булурсунъ механеде,
5. Дилинденъ бенъ аннаямаджмъ,
6. Оннарлж хичъ конушамаджмъ,
7. Оннаръ сювлерди бенъ саде бакарджмъ,
8. Сабахасж орданъ калкарджмъ,
9. Хепъ бешеръ грушъ масрафъ юдердимъ,
10. Юзъ дремъ шарапъ биръ екмекъ ердимъ,
11. Аллахъ беланжжж версинъ дердимъ,
12. Абамж алжпъ йелума гидердимъ,
13. Биръ сабахъ гене юлума кавраджмъ,
14. Медвенъ дедиклери кюве ураджмъ,
15. Чиктж каршима биръ чорбаджи,
16. Гель бурая деди бре юлджи,
17. Гель бакалжмъ нерее гидерсинъ,
18. Нечинъ ювле хжзлжджа гечерсинъ,
19. Бенда дйондюмъ янжна варджмъ,
20. Абамж бражпъ бенде отурдумъ,
21. Сорду бени нерели олурсунъ,
22. Не ище бурда булунурсунъ,
23. Бенъ дедимъ юлджи биръ адамъ,
24. Та тжрнова казасжнданъ,
25. Шинди деди нерее гидерсинъ,
26. Ничинъ ювле ялжнжзъ гезерсинъ,
27. Ялжнжжъ чекилдимъ ялжнжзъ гезеримъ,
28. Шинди догру вилаятжма гидеримъ,
29. Сень деда ювле ялжнжзъ гезерсинъ,

[48]

1. Сень чишитъ биръ адама бензерсинъ,
2. Гель деди ичери бакалжмъ,
3. Веръ пашапортуну окуялжмъ,
4. Бен'да ичери гирдимъ,
5. Пшапартуму вердимъ,
6. О ону алжпъ окуямадж,
7. Биръ шей онданъ копарамадъ
8. Чекилди даскаль арасжнъ,
9. Булупъ ону окусунъ,

10. Бенъ окурумъ дедимъ веръ бана,
11. Зіадеджръ бу чорбаджилжкъ сана,
12. Сенъ билмезмишинъ дедимъ окума,
13. Я нейчинъ илиширсинъ іолджи адама,
14. Окудумъ ону, булгардже ве тюркче,
15. Каядж да гіостердимъ сржбче,
16. Яни белградта каидъ етмишимъ,
17. Ангж гюнъ орданъ чекилмишимъ,
18. О, сеслеркенъ бир'асъ явашладж,
19. Явашъ сіовлеме башладж,
20. Илктенъ сербезъ сіовлерди,
21. Кендини чокъ арифъ занъ едерди,
22. О й се, гене хиянетъ биръ адама бензерди,
23. Орданъ гене калкаржмъ,
24. Гене іолуму кавраржмъ.
25. Бешъ гюнде сжрптапъ чиктжмъ,
26. Сжрпларж (и) сеиръ еттимъ вс бактжмъ
27. Алтънджи гюнде видине ердимъ,
28. Орданъ гене ванпора гирдимъ,
29. Орданъ-бери, бизимъ іолкеи бактжмъ,

[49]

1. Чокъ севиндимъ ве месруръ калджмъ,
2. (Бу) османлж (бу) іолкесининъ ери,
3. Биръ ерде іоктуръ бензери,
4. Ертеси гюнде сищовая ердимъ,
5. Гене бююкъ кавенеде гирдимъ,
6. Бу кавене калжръ конакъ каршисжнда,
7. Чокъ достъ йле булушумъ орда,
8. Хошъ гелдинъ хеписи дедилеръ,
9. Бана чокъ икрамъ етилеръ,
10. О гедже орда биръ достта яттжмъ,
11. Сабахасжна орданъ еркенъ калктжмъ,
12. Алджмъ торбамж гене умузума,
13. Гене ялжнжсъ чекилдимъ іолума,
14. Гюнъ дувмамжмщъ, орданъ чекилдимъ,
15. Гюнъ каушаракъ, кіовюме ердимъ,
16. Кіовденъ чекилдимъ віеная вараймъ,
17. Парамъ азъ дъ діондюмъ, не япаимъ,
18. Земунданъ, гери діонеримъ,
19. Сжрбжнъ ортасжнданъ гечеримъ,

20. И, бактжмъ орда о сжрпларъ,
21. Дийвереймъ насжлъ адамларъ,
22. Бенъ гюрдюмъ о сжрпларъ,
23. Чокъ хайлясь адамларъ,
24. Херъ гюнъ механее гидерлеръ,
25. Орда бютюнь гюнъ ичерлеръ,
26. Оннаржнь фукарасж чоктуръ,
27. Даха чокунъ юкюзлери юктуръ,
28. Лякимъ оннаржнь енъ фукарасж,
29. Яяни юктуръ хичъ биръ парася,

[50]

1. О да сербесъ-сербссь бааржширь,
2. Куражъ та сатмаа чалжширь,
3. Яржсж ялжнь-аякъ гезерлеръ,
4. Кенди-кендине гене капитанъ дерлеръ,
5. Даха чоку арнауть гиби гезерлеръ,
6. Шитсинлеръ хасъ етмезлеръ,
7. Лякинъ бенъ доурусуну сювлееджемъ,
8. Хайлязь адамларъ гене дееджемъ,
9. Лясковцаларъ оннара праса сатарларъ,
10. Евлери гене арнаутларъ япарларъ,
11. Орда некадъръ башчуванджиларъ,
12. Ишлеръ хепъ бизииъ адамларъ,
13. Гедже ве гюндюсь ишъ ишлерлеръ,
14. Суванъ ве биберъ оннара верирлеръ,
15. Сжрпларъ хепъ сатжнь алжрларъ,
16. Ише чокъ хайласъ адамларъ,
17. Хеписи мисиръ екмекъ юерлеръ,
18. Биздень ииси юктуръ дерлеръ,
19. Сжрпъ сербезджръ кендилери дерлеръ,
20. Кенди кендини мехтъ едерлеръ,
21. Бенъ гене оннаржнь аклжна гюлеримъ,
22. Доурулуктъ юзере бойле деримъ,
23. Кендини бу кадъръ мехтъ етмесинлеръ,
24. Зира акъ, ве кара гечитте белли олуръ дерлеръ
25. Тарла сюрмесини да сизе дийвереймъ,
26. Вакжтъ вакжтсжсь сизи гюлдюреимъ,
27. Дийвереджемъ чифтъ сюрмесини,
28. Ве хемъ да мисиръ екмесини,
29. Херъ биринде чифтъ юкюзъ юктуръ,

30. Биреръ іокюзленъ даха чоктуръ,
31. Пахала джръ орда аламазларъ ешъ,
32. Онунъ ичюнъ ишлерлеръ бирерлешъ,
33. Сюрерлеръ бу гюнъ бирине,
34. Сабахъ гидерлеръ гене іобюрюне,

[51]

1. Бешъ алтж киши гоплаширларъ,
2. Сабана ючъ чифтъ іокюзъ кошарларъ,
3. Бири іонюнде іокюзлери едеръ,
4. Бири орта ерде хайдеръ,
5. Бири сюверъ талалозъ япаръ,
6. Бири сабанжнъ куйруну тутаръ,
7. Олурларъ бешъ алтж киши,
8. Бойледиръ сжрпларжнъ иши,
9. Кенара хжзлжджа чикарларъ,
10. Ордада биръ джумбишъ япарларъ,
11. Орда бакъ сенъ чокъ джумбишъ,
12. Бакарсанъ чивилеръ кжржлмжшъ,
13. Базі іокюзлеринъ зевлелери дюшмишъ,
14. Базисининъ гене хичъ конулмамжшъ,
15. Бири дурунъ бакалжмъ деръ,
16. Базі шитмесъ іокюзлери хайдеръ,
17. Сааламъ ери варса, ода копаръ,
18. Бири іонарь чивилери япаръ,
19. Базі нерде кжржкъ дуръ гюреимъ,
20. Базі деръ дурунъ сабанж кюреимъ
21. Бири дурунъ чивилери япаимъ,
22. Бири дурунъ зевлелери сокаимъ,
23. Иште булунуръ бешъ алтж киши,
24. Бойледиръ сжрпларжнъ иши,
25. Билиримъ шитсинлеръ даржладжякларъ,
26. Ема бенъ доуру сівлеримъ даянаджякларъ,
27. Кенарда хайле ураширларъ,
28. Сонра сабанлж долаширларъ,
29. Башка чизи гидипъ тутарларъ,
30. Каржларъ гене чапайле казарларъ,
31. Чапайленъ мисирлери екерлеръ,
32. Башка тюрлю белки билмезлеръ,
33. Насаль бурда бизпмкилеръ билирлеръ,
34. Сабанжнъ арджндже мисирлери екерлеръ,

[52]

1. Бу кадаръ ишчи джръ сжрпларъ,
2. Ише чокъ хаилазъ адамларъ,
3. Ишини сааланъ тутмазларъ,
4. Сабахъ еркенда калмазларъ,
5. Херъ сабахъ нередень калктжмъ,
6. Хеписини уюръ брактжмъ,
7. Гюнъ урмушъ, кіове ураржмъ,
8. Гене хеписи уюръ бакаржмъ,
9. Бенъ гіордимъ о сжрпларъ,
10. Чокъ хаирсжсъ адамларъ,
11. Бютюнъ сжрбжнь іолкеси,
12. Етмезъ тжрнова казааси,
13. Бураданъ чиканъ захирелеръ,
14. Бешъ сене сжрбж бесслерлеръ,
15. Орданъ чнканъ максулатъ,
16. Бурданъ чикарь ики катъ,
17. Буранжнь адамж тюджаръ ве гезектжрь,
18. Ишине мукаять въ ишлектжрь,
19. Биръ адамжнь бурда гіордью иши,
20. Орда гюремезлеръ ики киши,
21. Незаманъ оннаръ тарлая гидерлеръ,
22. Бизимъ о земанзджнь ики евлекъ сюрерлеръ,
23. Шитспнлеръ, даржладжакларъ,
24. Хакъ сівлеримъ даянаджякларъ,
25. Даржлжпта не, япаджякларъ,

Мурадъ-бекъ каріесинденъ Киро даскаль.
Орасънж вармжшь гезмишь,
Бурада о кендиси язмжшь
1873.

ЛИТЕРАТУРА

KIRO, B., 1874. *Второ пжтваніе на Бача Кира*. на Дунавскжтж область: Руссе, Въ печатницата.

REFERENCES

GÜLSEVIN, G., 2015. Arkaik-Periferik Kavramı ve Bu Kavramın Tarihî Batı Rumeli Türkçesi Ağızlarının Tespitindeki Önemi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, pp. 1 – 12.

- GÜNŞEN, A., 2008. Doğu Trakya Ağızlarının Şekil Bilgisini Belirleyen Temel Özellikler. *Turkish Studies International Periodical For the Languages*, pp. 402 – 470.
- KARASU, A., 2022. Bulgar Yazar Baço Kiro'ya Ait 1873 Tarihli Kiril Harfli Türkçe Bir Gezi Yazısı. *Balkanlarda Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları*, vol. 4, no. 1, pp. 13 – 45.
- KIRO, P., 2024. Retrieved from Prominent personalities: <https://www.mu-seumbcherkva.com/personalities.html>
- KIRO, B., 1874. Vtoro patuvanie na Bacha Kira. Na Dunavska oblast. Ruse: W pechatnitzata.
- KORKMAZ, Z., 2010. Balkan Türkçesi Ağızları ile Türkiye Türkçesi Ağızları Arasında Sosyo-Lengüistik Açıdan Kısa Bir Karşılaştırma. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı – Belleten*, pp. 103 – 118.
- LITERARY WORLD. 2024, 04. 16. Retrieved from Bulgarian Literature Critique: <https://literaturesviat.com/?p=147683>.
- VESSELINOV, D., 2016. Theoretical Basis of “Dictionary of the French Words in Bulgarian Language”. *Foreign Language Teaching*, vol. 3, no. 43, pp. 250 – 271.
- VESSELINOV, D., 2019. Empruntology in the context of the XXI century. *Sbornik v chest na chl.-kor. Stoyan Burov*. Sofia: Sofia University Press, pp. 392 – 405.
- WIKIPEDIA. 2020, 04. 04. Retrieved from Wikipedia – Bacho Kiro: https://en.wikipedia.org/wiki/Bacho_Kiro
- YEŞİLKAYA, M., 2023. *Güneydoğu Anadolu Bölgesi Ağız Atlası*. İstanbul: Gece Kitaplığı.
- YEŞİLKAYA, M., & KARASU, A., 2022. Bulgar Ağız Atlası Işığında Türkiye Ağız Atlasının Hazırlanmasına Yönelik Bazı Öneriler. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, vol. 50, pp. 195 – 206.

✉ **Dr. Abidin Karasu, Assoc. Prof.**
ORCID iD: 0000-0002-2324-111X
Istanbul Medeniyet University
Istanbul, Turkey
E-mail: abidin.karasu@medeniyet.edu.tr